

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Lēmums Nr.9

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Salacgrīvas novada dome, adrese: Smilšu iela 9, Salacgrīvā, Salacgrīvas novadā, LV-4033;
elektroniskā pasta adrese: dome@salacgriva.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Salacgrīvas novada teritorijas plānojums 2016.-2027.gadam (turpmāk arī Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Salacgrīvas novada domes (turpmāk Dome) 2016.gada 11.februāra vēstule Nr.3.-11/91 „*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*”, Salacgrīvas novada domes iesniegums „*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk arī Iesniegums), Salacgrīvas novada domes 2014.gada 30.jūlija lēmums Nr.263 (Nr.7, 24.§) „*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*”, darba uzdevums „*Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādei*”, Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2014.gada 5.septembra vēstule Nr.8.5.-7/1774 „*Nosacījumi Nr.0661400-08 Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma izstrādei*”.

Pašvaldības viedoklis:

Teritorijas plānojumam nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk Stratēģiskais novērtējums), jo ar plānošanas dokumentu tiks noteikts teritorijas funkcionālais zonējums ar tajā atļauto izmantošanas veidu un izstrādāti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi darbībām, kas var tikt saistītas ar likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk arī Likums) 1. un/vai 2.pielikuma noteiktajām darbībām, t.sk. ar dzelzceļa Rail Baltica būvniecību, Salacgrīvas pilsētas apvedceļa izbūvi, Salacgrīvas ostas paplašināšanu, vēja elektrostaciju būvniecību un derīgo izrakteņu iegūvi.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23.¹panta (1)daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai

institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, - turpmāk Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³panta 1)punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. 2016.gada 11.februārī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk Birojs) saņemta Domes 2016.gada 11.februāra vēstule Nr.3.-11/91 „*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” un Iesniegums, ar kuru Dome informē, ka 2014.gada 30.jūlijā ir pieņēmusi lēmumu Nr.263 (Nr.7, 24.§) “*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk Domes lēmums). Atbilstoši Iesniegumam:

- 2.1. Teritorijas plānojums ir novada teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts visai pašvaldības administratīvajai teritorijai, paredzot ietvert novada paskaidrojuma rakstu, grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus. Teritorijas plānojumu paredzēts izstrādāt, ievērojot Latvijas ilgtspējīgās attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014. – 2030.gadam, Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu 2014. – 2020.gadam, Salacgrīvas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015. – 2038.gadam (turpmāk arī Stratēģija), Salacgrīvas novada attīstības programmu 20145. – 2021.gadam u.c. plānošanas dokumentus un spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības. Salacgrīvas novada teritorijas funkcionālais zonējums, atļautā izmantošana, teritorijas ar īpašiem noteikumiem u.c. prasības tiks noteiktas atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr.240 „*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”;

- 2.2. saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes datiem, Salacgrīvas novadā ir noteiktas deviņas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas: dabas parks „Salacas ieleja”, dabas liegumi „Kalna purvs”, „Karateri”, „Lielpurvs”, „Mērnīeku dumbrajī”, „Niedrāju – Pilkas purvs”, „Randu pļavas”, „Vidzemes akmeņainā jūrmala” un „Vitrupe ieleja”. Salacgrīvas novada teritorija ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā, kura aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.303 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. *Natura 2000* teritorijās un tām pieguļošajās teritorijās plānots norādīt atbilstošu funkcionālo zonējumu ar noteiktiem apbūves noteikumu ierobežojumiem, savukārt Iesniegumā norādīts, ka plānotais dzelzceļš Rail Baltica un Salacgrīvas pilsētas apvedceļš šķērsos arī *Natura 2000* teritoriju;

- 2.3. realizējot Teritorijas plānojumā noteikto, paredzama vides problēmu risināšana, mazinot neattīrīto notekūdeņu ieplūšanu vidē, palielinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu, mazinot krasta eroziju procesus un realizējot citus pasākumus vides kvalitātes uzlabošanā;

- 2.4. plānošanas dokumentā plānota tādu pasākumu īstenošana kā dzelzceļa Rail Baltica būvniecība, Salacgrīvas pilsētas apvedceļa izbūve, Salacgrīvas ostas paplašināšana, vēja elektrostaciju būvniecība un derīgo izrakteņu ieguve, līdz ar to ir paredzamas vides problēmas ar plānotajiem būvniecības procesiem ne tikai dzīvojamās apbūves teritorijās, bet arī publiskās apbūves, rūpniecības apbūves, transporta infrastruktūras apbūves, tehniskās apbūves u.c. apbūves teritorijās, tāpēc ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem plānots noteikt prasības šo negatīvo ietekmju novēršanai

un/vai mazināšanai. Teritorijas plānojumā ir paredzēti alternatīvi varianti ceļu izvietojumam, kas dublētu pašvaldības autoceļus gar Rīgas jūras līča piekrasti vietās, kur iespējama to noskalošana vai bojājumi krasta erozijas procesa ietekmē. Ar Teritorijas plānojumu iespējams risināt antropogēno slodzi kāpās, paredzot izveidot labiekārtotus stāvlaukumus ar gājēju ceļiņu izveidi uz jūru, kas mazinātu vērtīgo biotopu izbraukāšanu un kāpu izbradāšanu Rīgas jūras līča apkārtnē;

- 2.5. Dome ir izteikusi viedokli par nepieciešamību Teritorijas plānojumam veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, norādot uz Teritorijas plānojumā īstenotajiem pasākumiem, kas atbilstu likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 1.un/vai 2.pielikumā paredzētām darbībām.
3. Domes lēmuma pielikumā ietverts Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevums, saskaņā ar kuru tiek pamatota tā izstrādes nepieciešamība, t.sk. ar nepieciešamību izstrādāt vienotu Teritorijas plānojumu administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2009.gadā apvienotajām pašvaldībām Ainažu pilsētai, Ainažu pagastam, Salacgrīvas pilsētai, Salacgrīvas pagastam un Liepupes pagastam. Darba uzdevumā ietvertajās prasībās plānošanas dokumenta izstrādei kā viens no uzdevumiem ir noteikts: “2.9. *Ja paredzēta pilsētas vai ciema paplašināšana, jaunas pilsētas vai ciema izveide vai to statusa atcelšana, paskaidrojuma rakstā ietvert šādas nepieciešamības pamatojumu.*” Birojs vērš uzmanību tam, ka, ja Teritorijas plānojuma ietvaros paredzēts grozīt ciemu robežas vai noteikt jaunas ciemu robežas, vai tiks sagatavoti priekšlikumi novadu pilsētu robežu maiņai īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, tad, pamatojoties uz Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 „*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 63.punktu, šīs darbības Teritorijas plānojuma izstrādes procesā saskaņojamas ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Birojs papildus vērš uzmanību arī tam, ka Salacgrīvas novada teritorija robežojas ar Igaunijas Republiku, tādējādi novadam ir saistošs „*Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*”.
4. Domes lēmuma Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevumā norādītas institūcijas: Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde (turpmāk Valmieras RVP), Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts meža dienests, VAS „Latvijas Valsts ceļi” u.c. institūcijas, no kurām plānošanas dokumenta izstrādei nepieciešams saņemt nosacījumus. Domes 2016.gada 11.februāra vēstulei Nr.3.-11/91 „*Par Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma 2016.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” pievienota Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 2014.gada 5.septembra vēstule Nr.8.5.-7/1774 „*Nosacījumi Nr.0661400-08 Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma izstrādei*” (turpmāk Valmieras RVP vēstule). Valmieras RVP vēstulē norādīts uz nepieciešamību plānošanas dokumentam veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, jo tas nepieciešams atbilstoši Likuma 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, nepieciešamību pamatojot ar faktu, ka liela Salacgrīvas novada teritorijas daļa atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, t.sk. Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā Natura 2000 un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, kā arī tas, ka Teritorijas plānojums ir saistīts ar potenciālām iespējamām Likuma 1. un 2.pielikuma darbībām. Valmieras RVP vēstulē noteiktas prasības Teritorijas plānojuma izstrādē atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, t.sk. uz projektu risinājuma aprakstu attiecībā uz teritorijām ar saimnieciskās darbības aprobežojumiem no vides aizsardzības aspekta, kā arī noteikti nosacījumi attiecībā uz vēja elektrostaciju būvniecību, ciemu esošo robežu izmaiņām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un detālplānojumiem.
5. Novērtējis ar Domes Iesniegumu sniegto informāciju un pamatnosacījumus teritorijas funkcionālā zonējuma izstrādei un turpmākajai attīstībai, kā arī, vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojums atbilst plānošanas

dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, turklāt tā īstenošanas ietekmei var būt arī pārrobežu daba:

- 5.1. Likuma 4.panta (3)daļas 1) punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā likuma 1. vai 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Teritorijas plānojums ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība un ir saistīts ar teritoriju plānošanu un izmantošanu;
 - 5.2. ar Teritorijas plānojumu, iespējams, tiek plānots mainīt teritorijas plānoto izmantošanu (funkcionālo zonējumu) uz teritoriju, kas ietver arī tādu atļautās izmantošanas veidu, kas atbilstu Likuma 1.un/vai 2.pielikumā minēto darbību realizēšanai;
 - 5.3. Likuma 1.pielikums uzskaita paredzētās darbības ar būtisku ietekmi uz vidi, kurām nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums. Likuma 2.pielikums uzskaita paredzētās darbības ar iespējami būtisku ietekmi uz vidi, kurām ar mērķi noteikt ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību, jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Atbilstoši pašvaldības sniegtajai informācijai, iepriekš minētās darbības var tikt iekļautas plānošanas dokumentu izstrādes laikā;
 - 5.4. viena no Likuma 1.pielikuma darbībām, kuru paredzēts ietvert teritorijas funkcionālajā zonējumā, ir Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnija Rail Baltica, kas ir pārrobežu projekts. Birojs ar 2015.gada 26.janvāra lēmumu Nr.3-02/122 „Par pārrobežu ietekmi darbībai, kurai piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra” jau ir konstatējis, ka Rail Baltica dzelzceļa līnijai, ņemot vērā tās pārrobežu dabu, var būt būtiska pārrobežu ietekme. Attiecīgi uz šādu darbību plānošanu ir attiecināmas 1991.gada 25.februāra Espo Konvencijas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā prasības un līdzvērtīgi piemērojamas konvencijas protokola par stratēģisko vides novērtējumu prasības.
6. Tādējādi, Teritorijas plānojumā plānots ietvert priekšnoteikumus Likuma 1. un/vai 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4.panta (3)daļas 1) punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no plānotās darbības un tās apjoma) var būt vai ir būtiska ietekme uz vidi.
7. Vienlaikus:
- 7.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību,
 - 7.2. to, ka Teritorijas plānojums pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas līmenī faktiski paredzētu pamatnosacījumus gan konkrētas darbības (Likuma 1. un 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošana), gan iespējams citu darbību pieļaujamībai, kam var būt būtiska ietekme uz vidi,
 - 7.3. novadā plānoti Likuma 1.pielikuma objekti, kam pašlaik tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums saistībā ar pārrobežu transporta infrastruktūras attīstību,
 - 7.4. liela Salacgrīvas novada teritorijas daļa atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, t.sk. Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā Natura 2000 un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā,
 - 7.5. ņemot vērā plānošanas dokumentā iekļaujamos nosacījumus pašvaldības attīstībai visā tās teritorijas platībā,
 - 7.6. to, ka ar plānošanas dokumenta izstrādi, iespējams, pieļaujamas būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar esošo atļauto teritorijas izmantošanas veidu,

7.7. kā arī to, ka Teritorijas plānojums ir novada teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts visai pašvaldības administratīvajai teritorijai, līdz ar to, nosakot iespējamās ietekmes ilgumu u.c. nosacījumus,

(Likuma 23.²panta 1)punkta a), b) un d)apakšpunkts, 2)punkta a), b), c)apakšpunkts un 4)punkta a) un b)apakšpunkts), Birojs pievienojas Domes un Valmieras RVP paustajam viedoklim un atzīst, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3.panta 1)punkts).

8. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4.panta (3)daļa, 23.²panta) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. dabas vērtībām u.c. kontekstā ar Likuma 1. un/vai 2.pielikumā minētajām jomām, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta (1)daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”;
- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pants, 23.²pants, 23.³pants;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.,6.,7. punkts;
- Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumi Nr.512 „Dabas lieguma „Vidzemes akmeņainā jūrmala” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2009.gada 10.februāra noteikumi Nr.124 „Dabas lieguma „Randu pļavas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumi Nr.228 „Dabas parka „Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumi Nr.254 „Dabas lieguma „Vitrupes ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.240 „Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- Ministra kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs ir konstatējis, ka pašvaldības Teritorijas plānojums atbilst Likuma 4.panta (3)daļas 1)punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4.panta (3)daļas 1)punkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.²pantā noteiktos kritērijus (23.²panta 1)punkta a), b) un d)apakšpunkts, 2)punkta a), b) un c)apakšpunkts un 4)punkta a) un b)apakšpunkts) un Likuma 3.panta 1)punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Stratēģiskais novērtējums Salacgrīvas novada teritorijas plānojumam 2016.-2027.gadam ir nepieciešams.

Biroja direktors

(paraksts*)

A.Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu